

За своє життя Ольга Возниця отримала безліч грамот і дипломів. Серед її нагород є золота (1983 р.) і бронзова медалі (1987 р.). Та найбільше майстриня пишається Дипломом за внесок до Києво-Могилянського братства на відродження університету «Києво-Могилянська академія».

Роботи Ольги Возниці радують, веселять душу. Вони своєю академічною красою, мудрістю та неповторністю неначе говорять, нагадують нам потребу віддавати належне унікальному в цілому світі українському мистецтву – вишивці.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. *Возниця О. Вишивка моє життя / О. Возниця. – Драгобич: Коло, 2006. – 176 с.*
2. *Возниця О. Вишивка рідного краю. Ходорівщина / О. Возниця. – Драгобич: Коло, 2005. – 90 с.*
3. <http://www.ridnamoda.com.ua/?p=731>
4. <http://archive.wz.lviv.ua/articles/84278>

*Кісуріна Аліна
(Полтава, Україна)*

З ВИШИВКОЮ ПО ЖИТТЮ

Дослідження вишивки розкриває важливі аспекти вираження в ній живописної, графічної і орнаментальної культури народу.

Вишивка зберігала в своїй іконографії давні архаїчні мотиви. Вона майже нічого не губила із своїх надбань, досвід причетний до відбиття складною мовою вишивального мистецтва народного світогляду.

Закономірні процеси художньо-естетичного мислення народу формувалися віками і удосконалювалися в міру поступу на шляху суспільного прогресу. У всезагальній художньо-естетичній картині людського буття вишивка займає чільне місце як найбільш масовий і різнофункціональний вид мистецтва.

Історією визначена особлива роль вишивки в духовному житті людини, створенні естетичного середовища у праці, відпочинку, святкуванні. Вишиті одяг, рушники, скатертини, завіси тощо, які організовують інтер'єр житлових і ритуальних споруд, супроводжують свята, обряди, несуть в собі не тільки матеріально-практичну, а й духовно-естетичну функції. З давніх-давен і до сьогодні вишивка виступає як естетичне духовне самовираження народу, його морального етикету, як утвердження краси земного життя.

Починається кожна вишивка з підготовки матеріалу – вибору тканин, ниток, голки та ін. Легкі рухи їх розміщень, сполучень, приводить до утворення складних, наперед задуманих «серцю милих» узорів. При цьому завжди присутні тактовна неспішність, міра співставлення, органічний зв'язок між матеріалом тканини і вишивальних ниток. В результаті народжується вишивка як нова реальність – на весільному рушникові, сорочці для милого, дитячому одязі. Найкращі узори, такі, яких би ні в

кого не було, створювались і вишивались для дорогих людей, для особливих святкових подій. Народною свідомістю опоетизована творчі жіноча праця, зв'язана з образами добра, захисту, надії. Високоморальні естетичні основи всенародного вишивального мистецтва.

Аналіз, вивчення вишивки в соціологічному аспекті пов'язані з основним автором – жінкою. Вона по-іншому творила в кожному епоху, залежно від соціально-історичних факторів, втілюючи у вишивці глибину філософської мудрості життя, вміння вносити в нього красу, доброту ніжність. Одні і ті ж жіночі руки легко і вправно виготовляли тканини, шили одяг, твишивали його, прикрашали хату, готували їжу, випікали з шишками хліб, коровай, калачі, книші тощо. І завжди в усьому непохитна вірність народним традиціям і чуйність до всього нового, прогресивного. Ніколи не переривався зв'язок художніх традицій, як і постійні процеси взаємозв'язків і взаємовпливів з іншими видами народної творчості та мистецтва. Вишивка найпоказовіший вид мистецтва, який має широкі аналогії в культурі інших народів.

Вишивка – мистецтво всенародне і інтернаціональне за своєю суттю. У ній через віки пронесене і збережена колективна народна мудрість, художня пам'ять, естетичні ідеали краси.

Люди вишивають з дуже давніх часів. Зараз цим займаються в основному бабусі. А раніше вчили вишивати дівчаток з раннього віку. Кожна повинна була вміти вишивати сорочки, рушники, скатертини .

У сучасних умовах, ми проводимо дуже багато часу за комп'ютером, за переглядом телевізора, за іграми на стільникових телефонах. Більшість дівчаток нічого не знають про вишивку, не цікавляться нею. А насправді заняття вишивкою приносять дуже багато користі людині

Вишивка – дуже цікавий і корисний вид рукоділля. Вона має велике значення для розвитку творчих здібностей, фантазії, дрібної моторики, обчислювальних здібностей, уваги, посидючості, терпіння. Всі ці якості дуже потрібні і для гарного навчання.

Вишивання – один з видів прикладного мистецтва. Вона з'явилася дуже давно. Первісні люди робили візерунки на одязі зі шкір тварин. Замість ниток використовували жили, волокна конопель або вовни, волосся. Голки робили з дерева, риб'ячих кісток, щетини. Потім навчилися робити кам'яні голки і вишивати нитками, папером, шерстю, шовком, золотом, сріблом, з використанням бус, бісеру, стеклярусу, іноді з справжніх перлів, самоцвітових каменів, блискіток, а також і монет.

У різних країнах візерунки відрізнялися за стилем і використанням кольором. У вишивці відбивалися національний колорит кожного народу.

Рушник був на Україні обов'язковою приналежністю, окрасою народного побуту, а також своєрідним народним символом. З давніх-давен українці прикрашали стіни своїх хат вишиваними рушниками, які створювали відповідний настрій, формували естетичні смаки, були взірцем

людської працьовитості, майстерності та мистецьких здібностей. Вишиваний рушник донині залишається атрибутом народних обрядів і звичаїв. Рушники давали у кількох випадках. З хлібом на вишитому рушникові виходили назустріч кожному, хто приходив в оселю з чистими задумами. Рушником зустрічали рідних і гостей, вітали народження немовляти в родині, вінчали молодих та проводжали людину в останню дорогу. Від слів «давати рушник» повстає в уяві українців старовинний звичай пов'язувати сватів рушниками на знак згоди дівчини одружитися з парубком, який послав до неї старостів.

Рушники стелили молодій парі під ноги, щоб стелився молодим щасливий шлях у життя. Рушник взагалі символізував щасливу дорогу. Про матір, яка дарує синові вишиваний рушник, відправляючи його у далеку дорогу – говорить між іншими у пісні П. Майбороди на слова А. Малишка:

*Рідна мати, моя ти, ночей не доспала.
І водила мене у поля край села.
І в далеку дорогу ти мене на зорі провозжала.
І рушник вишиваний на щастя на долю дала.*

Український національний поет Тарас Шевченко, дивлячись на виконані з тонким відчуттям кольору, художнім смаком і майстерністю рушники, говорив, що з тих рушників промовляє душа обдарованого, щирого і гостинного народу. Шевченко хотів бачити на своїх весільних рушниках червоних горластих півнів, що збудили б народ від рабського сну. Шевченкові не судилося дожити дня свого шлюбу. На вишиваних рушниках, як він прагнув бачити в день вінчання, довелось українцям спускати у домовину труну з тілом пророка. Тому і тепер не дивує нікого факт, що в день шевченківських концертів, які святкують українці кожного року, над портретом Кобзаря з'являється вишиваний рушник.

Вишивка в житті українців поза батьківщиною

Для українців, виселених з рідних земель або народжених вже на засланні, згорток вишитого полотна ставав часто одним з найцінніших зматеріалізованих клаптиків далекої, забраної їм батьківщини.

Збережена бабуною і часто приховувана перед сусідами горсточок «вишитого життя» викликає спомини та згадку найкращих хвилин, прожитих під час родинних й суспільно-культурних свят у рідному краї, і компенсує його болючий брак. В таких хвилинах оживає все те українське, що знайшло своє образне втілення у вишивці. Оживає краса навколишнього життя і природи з квітами – символами й Шевченківським вишневим садком.

Всі сподівання, одвідвічні надії і прагнення українців, як тих бездомних, проживаючих не в Україні, так і тих живучих «на нашій, не своїй землі», виражали до 1991 року українські покоління, вішаючи рушник над автопортретом Кобзаря і накресленою ним програмою «в своїй хаті своя й правда, і сила, і воля».